

ΕΝΟΤΗΤΑ 6:

Η ΜΑΘΗΤΟ-ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Η μαθητο-κεντρική προσέγγιση της διδασκαλίας

- Κεντρική έννοια: η ανάπτυξη του παιδιού
- **Προσωπο-κεντρική** (ή ανθρωπιστική) προσέγγιση της διδασκαλίας
 - Η εκπαίδευση πρέπει να αποβλέπει στην **ολόπλευρη ανάπτυξη του ανθρώπου** σε ολοκληρωμένη προσωπικότητα
 - Ο **μαθητής** (παιδί) έχει:
 - αγαθή φύση
 - εσωτερικές δυνάμεις ανάπτυξης και αυτορύθμισης
 - Αναπτύσσεται καλύτερα όταν βρεθεί σε περιβάλλον αυξημένης στήριξης και ενθάρρυνσης, και μειωμένης καθοδήγησης και επιβολής

Βασικά εκπαιδευτικά κινήματα

- **Κίνημα της προοδευτικής αγωγής (progressive education) – Dewey, Kilpatrick**
 - ▣ Learning by doing
 - ▣ Καθημερινή ζωή: προσφέρει τις εμπειρίες και τις δραστηριότητες για την σχολική εργασία
 - ▣ Το σχολείο προετοιμάζει τον πολίτη

Βασικά εκπαιδευτικά κινήματα

- Η μεταρρυθμιστική αγωγή – Gauding, Kerschensteiner
 - «Σχολείο εργασίας»: αυθόρμητες, φυσικές δραστηριότητες και συστηματοποιημένη εργασία
 - Η ζωή αντικαθιστά το βιβλίο και η ενεργός δράση την παθητική μάθηση

Βασικά εκπαιδευτικά κινήματα

- Το κίνημα του «**Σχολείου Δράσης**» - Decroly, Claparede, Ferriere, Cousinet, Freinet
 - ▣ Άξονας: οι ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών
 - ▣ Έμφαση στο μαθητή και στις διαδικασίες μάθησης

Βασικά εκπαιδευτικά κινήματα

- Το κίνημα της **M. Montessori**
 - ▣ Έμφαση: αισθητηριακά ερεθίσματα των παιδιών προσχολικής/ πρώτης σχολικής ηλικίας
 - ▣ Παιδαγωγικό κλίμα: ανάπτυξη ελευθερίας και ευθύνης για το παιδί

Βασικά εκπαιδευτικά κινήματα

- Το κίνημα της **σοσιαλιστικής αγωγής** – Makarenko
 - ▣ Σχέσεις μέσα στην ομάδα και ανάμεσα στις ομάδες
- Το κίνημα του **αντι-αυταρχικού σχολείου** – **ανοιχτού σχολείου** – Neill
 - ▣ Δυνατότητα ελεύθερης επιλογής του προγράμματος σπουδών, στόχων και διαδικασιών

Η μαθητο-κεντρική προσέγγιση

- Κριτική στο **παραδοσιακό σχολείο**
- Έμφαση στο **μαθητή** (ανάγκες, ενδιαφέροντα, δυνατότητες, επιλογές του): εμπλοκή στην μαθησιακή διαδικασία
- Στόχος: η ολόπλευρη ανάπτυξη της **προσωπικότητας**
- **Εκπαιδευτικός**: ανάπτυξη γνήσιων και υποστηρικτικών διαπροσωπικών σχέσεων με τον μαθητή

Η μαθητο-κεντρική προσέγγιση της διδασκαλίας

- **Ανθρωπιστική** παιδαγωγική αντίληψη
- **Υπαρξιστική** φιλοσοφική προσέγγιση
 - ▣ έμφαση στο **άτομο** και στην ολόπλευρη ανάπτυξή του, ώστε να είναι σε θέση να κατανοήσει τον εαυτό του και τον κόσμο, και να πετύχει την αυτοπραγμάτωσή του
 - ▣ σημείο αφετηρίας:
 - τα ενδιαφέροντά του, με σκοπό τη διεύρυνσή τους με νέα ενδιαφέροντα μορφωτικής δυναμικής
 - οι ανάγκες του, ψυχολογικές αλλά και μορφωτικές

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού

- Γνώση της αξιοποίησης των **σχέσεων** ανάμεσα στον ίδιο και στους μαθητές και ανάμεσα στους μαθητές
- Γνώση του πώς να εμπλέξει το μαθητή στη διαδικασία **οικοδόμησης της γνώσης** (constructivism)
- **Διευκολυντής** διαδικασιών και υποστηρικτής σχέσεων
- **Διερευνητικές** διαδικασίες μάθησης
- Επιστημονικές **γνώσεις**: προσφέρουν διεύρυνση της σκέψης και απελευθέρωση του πνεύματος

Η γνώση στην μαθητο-κεντρική προσέγγιση

- Έμφαση:
 - ▣ στην **εμπειρική** γνώση
 - ▣ στη γνώση που βοηθά το παιδί να κατανοήσει τις **προσωπικές του εμπειρίες** και τον **εαυτό** του
 - ▣ στην **επιστημονική** γνώση που κατακτείται μέσω της εμπειρικής
 - ▣ στη **διαδικαστική** (γνωρίζω πώς) και λιγότερο στην δηλωτική (γνωρίζω ότι)

Παραδοχές της μαθητο-κεντρικής προσέγγισης

- **Σχολείο – τάξη** = προσαρμόζεται στις ανάγκες και τις δυνατότητες του παιδιού
- **Μαθητής** = διαθέτει εσωτερικές δυνάμεις για να ρυθμίζει μόνος του τη μάθηση και τη συμπεριφορά του. Όμως για ελεύθερες επιλογές:
 - ▣ Απαιτείται ένα minimum γνώσεων?
 - ▣ Ποιος ο ρόλος του δασκάλου ?
- **Διαδικασία μάθησης** = κυρίαρχη στην αναζήτηση της ολοκλήρωσης του προσώπου